

[N. Chr. Christensen.]

handel, kontor og butik; omvendt kan disse repræsentanter ikke stemme om de særlige forhold vedrørende industri og håndværk. Status quo mellem arbejderrepræsentanter og læremestre opretholdes ved lige mange faglige repræsentanter til hver side. Til beroligelse for den ængstelse, som jeg ved er kommet til orde i visse håndværkerkredse, kan jeg sige, at lærlingerådsparagraffen indeholder en bestemmelse om, at den ene af de to repræsentanter skal være en landhåndværker med særligt kendskab til disses arbejdsvilkår. Lærlingerådets repræsentanter vedrørende handel, kontor og butik vil foruden af 3 arbejderrepræsentanter komme til at bestå af 3 arbejdsgiverrepræsentanter, 1, der er udpeget af Dansk Arbejdsgiverforening, 1, der er udpeget af Den danske Handelsstands Fællesrepræsentation, og 1 udpeget af Butikshandelens Fællesråd. Lærlingerådet har desuden ikke-stemmeberettigede sagkyndige, og som en nyskabelse kommer, at lærlingerådet tilføres 2 tilfornordnede funktionærrepræsentanter, 1 efter indstilling af Fællesrepræsentationen for danske Arbejdsleder- og tekniske Funktionærforeninger og 1 efter indstilling af Fællesrådet for danske Tjenestemand- og Funktionærorganisationer.

Jeg røber vel ikke nogen hemmelighed ved at sige, at denne nyskabelse ikke er kommet til verden uden en vis kamp, og at der indenfor socialdemokratiet har været nogen bitterhed over, at der til lærlingerådet skulle knyttes disse funktionærrepræsentanter. Jeg tror, denne bitterhed vil fortage sig med tiden. Der er jo ikke noget urimeligt i, at den stadigt voksende funktionærgruppe her i landet også bliver repræsenteret, når det drejer sig om indflydelse på uddannelsen af lærlinge og hele det undervisnings- og uddannelsesspørgsmål, som er forbundet hermed.

Den nye lærlingelov har tre hovedformål: at lægge rammerne således tilrette, at læremestrene får lyst til at ansætte lærlinge for fortsat at føre mesterlærens traditioner videre, at give de unge mulighed for en god og forsvarlig uddannelse i pagt med udviklingen, og endelig at der åbnes mulighed for de store årgange, som nu melder sig på arbejdsmarkedet, så store dele af dem kan få en faglig uddannelse.

For at opnå dette sidste måtte de urimelige lærlingebegrænsningsbestemmelser, som endnu opretholdes indenfor adskillige fag, falde bort. Skønt man også i arbejderhjemmene, måske endda her mere end noget andet sted, er interesseret i denne bestemmelses bortfald, hvad den interessante gallupundersøgelse ved Aarhus Universitet viser, så har det beklagelig nok vist sig, at visse fagforeningsledere på det voldsomste har modsat sig den frie og uhindrede adgang til fagene for ungdommen. Dette harmonerer meget dårligt med den foregivne interesse for de store årgange og da navnlig slet ikke med de udtalelser, som bl. a. den højtærede statsminister og den højtærede økonomi- og arbejdsminister flere gange har fremsat i det høje ting. Udfra interessen for ungdommens uddannelsesproblemer og derunder ikke mindst for de store årgange måtte socialdemokratiet ligesom de liberale partier være interesseret i, at den barriere, fagforeningerne har bygget op udfra helt andre hensyn end hensynet til de unge, blev brudt ned.

Vanskelighederne bestod i socialdemokratiets afhængighedsforhold til fagforeningerne og i en frygt for, at kommunisterne skulle udnytte situationen i de faglige organisationer. Der var tider, hvor vi, der tilhører de liberale partier, ikke kunne undgå, når vi læste udtalelserne fra fagforeningsmøderne i den socialdemokratiske presse, at få det indtryk, at socialdemokratiet som parti næsten tog på det spørgsmål som folk, der har ryggen op mod muren. I forholdet til kommunisterne er vor sympati på socialdemokratiets side, men sympatien er ikke så stærk, at vi af den grund kunne svigte ungdommen. Jeg føjer til, at vi heller ikke kan svigte arbejderhjemmenes unge. Vi har inderst inde også den tanke, at vi med vor kompromisløse stilling på dette område må hjælpe socialdemokratiet til at vise mod og beslutsomhed, når det gælder at gøre det rigtige. At dette er i god overensstemmelse med en liberal tankegang, er så et synspunkt, der måske også bør nævnes for fuldstændighedens skyld.

Som en konsekvens af den liberale opfattelse, at der bør være fri og uhindret adgang til uddannelse, måtte vi stille socialdemokratiet overfor et ultimatum: lærlingebegrænsningens ophævelse eller ingen